

PROHIBITION OF LEAVING THE LAND OF ISRAEL

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לא עמוד ב

רב אסי הוה ליה ההיא אמא זקינה, אמרה לי: בעינא תכשיטין, עבד לה. בעינא גברא, נייעין לך. בעינא גברא דשפיר כותך, שבקה ואזל לארעא דישראל. שמע דקא אזלה אבתריה, אתא לקמיה דרבי יוחנן, אמר לי: מהו לצאת מארץ לחוצה לארץ? א"ל: אסור. לקראת אמא, מהו? א"ל: איני יודע. [אתרח] פורתא הדר אתא, אמר ליה: אסי, נתרצית לצאת? המקום יחזירך לשלום. אתא לקמיה דרבי אלעזר, א"ל: חס ושלום, דלמא מירתח רתח! א"ל: מאי אמר לך? אמר ליה: המקום יחזירך לשלום, אמר ליה: ואם איתא דרתח לא הוה מברך לך. אדהכי והכי שמע לארונא דקאתי, אמר: אי ידעי לא נפקי

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף צא עמוד א

ת"ר: אין יוצאין מארץ לחו"ל - אא"כ עמדו סאתים בסלע. א"ר שמעון: אימתי? בזמן שאינו מוצא ליקח, אבל בזמן שמוצא ליקח, אפ"ל עמדה סאה בסלע - לא יצא. וכן היה ר"ש בן יוחאי אומר: אלימלך, מחלון וכליון, גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו, ומפני מה נענשו? מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ, שנאמר: אותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי. מאי הזאת נעמי? א"ר יצחק, אמרו: חזיתם, נעמי שיצאת מארץ לחו"ל מה עלתה לה

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף צא עמוד א

אין יוצאין כו' - שמפקיע עצמו מן המצות

תוספות מסכת כתובות דף קי עמוד ב

הוא אומר לעלות כו' - אינו נוהג בזמן הזה דאיכא סכנת דרכים והיה אומר רבינו חיים דעכשיו אינו מצוה לדור בא"י כי יש כמה מצות התלויות בארץ וכמה עונשין דאין אנו יכולין ליזהר בהם ולעמוד עליהם

השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם שכחת העשין

ואומר אני כי המצוה שהחכמים מפליגין בה והיא דירת ארץ ישראל עד שאמרו ב, שכל היוצא ממנה ודר בחוצה לארץ יהא בעיניך כעובד עבודה זולת זה הפלגות גדולות שאמרו בה הכל הוא ממצות עשה הזה שנצטוינו לרשת הארץ ולשבת בה. אם כן היא מצות עשה לדורות מתחייב כל יחיד ממנו ואפילו בזמן גלות כידוע בתלמוד במקומות הרבה. ולשון ספרי (ראה יב כט) מעשה ברבי יהודה בן בתירה ור' מתיא בן חרש ור' חנניה בן אחי ר' יהושע ור' נתן שהיו יוצאין חוצה לארץ והגיעו לפלטיה וזכרו את ארץ ישראל וזקפו את עיניהם וזלגו דמעותיהן וקרעו בגדיהם וקראו המקרא הזה וירשתה וישבת בה ושמרת לעשות אמרו וישבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצות שכתורה

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף יג עמוד א

ומטמא ללמוד תורה ולישא אשה, א"ר יהודה: אימתי? בזמן שאין מוצא ללמוד, אבל בזמן שמוצא ללמוד - אינו מטמא; רבי יוסי אומר: אפילו בזמן שמוצא ללמוד - יטמא, לפי שאין אדם זוכה ללמוד מכל

תוספות מסכת עבודה זרה דף יג עמוד א

ללמוד תורה ולישא אשה - פירוש ודעתו לחזור לא"י דאילו אין דעתו לחזור אמר בכתובות פ"ב (דף קיא.) אחיו של זה נשא (אשה) [עובדת כוכבים] ומת ברוך המקום שהרגו וזה ירד אחריו לחוצה לארץ ודוקא בהנך מצות שהן חשובות ללמוד תורה שגדול תלמוד תורה שמביא לידי מעשה ואשה נמי דכתיב (ישעיה מה) לא תהו בראה אבל לשאר מצות לא והכי משמע פ"ד דמגילה (דף כז.) אבל בשאלתות דרב אחא מפורש הנך דקילי וכ"ש לשאר מצות שהם חשובות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת סנהדרין פרק י

וכן הוא אומר [דברים יז טז] לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד לישיבה אין את חוזר חוזר את לסחורה לפרקמטיא ולכבוש את הארץ

רמב"ם הלכות מלכים פרק ה

הלכה ט

אסור לצאת מארץ ישראל לחוצה לארץ לעולם, אלא ללמוד תורה או לישא אשה או להציל מן העכו"ם ויחזור לארץ, וכן יוצא הוא לסחורה, אבל לשכון בחוצה לארץ אסור אלא אם כן חזק שם הרעב עד שנעשה שוה דינר חטין בשני דינרין, במה דברים אמורים כשהיו המעות מצויות והפירות ביוקר, אבל אם הפירות בזול ולא ימצא מעות ולא במה ישתכר ואבדה פרוטה מן הכיס, יצא לכל מקום שימצא בו ריוח, ואף על פי שמותר לצאת אינה מדת חסידות שהרי מחלון וכליון שני גדולי הדור היו ומפני צרה גדולה יצאו ונתחייבו כלייה למקום

רמב"ם הלכות אבל פרק ג

מותר לכהן להטמא בבית הפרס או בחוצה לארץ לדבר מצוה בזמן שאין שם דרך אלא היא, כגון שהלך לישא אשה או ללמוד תורה, אע"פ שיש שם מי שילמדנו בארץ ישראל לא מן הכל אדם זוכה ללמוד

שו"ת משפט כהן (ענייני ארץ ישראל) סימן קמז

ואולי מקורם של דברי הרמב"ם הוא מגמרא דקידושין ל"א, דשאל ר"א לריו"ח מהו לצאת מא"י לחו"ל, א"ל אסור, ולקראת אמא ג"כ לא התיר מפורש, אלא דיש לדחות שהרי רב אסי כהן הי', כדאמרי' (מגילה כ"ב) ר"א ור"א דכהני חשיבי דארעא דישאל הו, ועוד בכ"מ כה"ג דר"א כהן הוה, א"כ י"ל שעיקר שאלתו משום אי' טומאת כהן, אבל אי לא הכי י"ל דאין שום איסור כלל. ולכאורה הכי מסתברא, דאין סברא לומר שיהי' כיבוד אב גריע מסחורה, דמותר לצאת לפי שעה